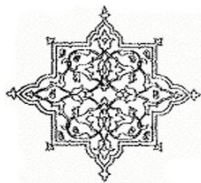

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

الگوی برنامه کاری مراکز رشد

واحدهای فناوری

معاونت پژوهش و فناوری
دفتر برنامه ریزی امور فناوری

تاریخ تهیه: اسفند ماه ۱۳۹۲

مقدمه :

سالها تولید محصولات مصرفی ، عامل اصلی ایجاد ثروت و توسعه در جوامع بشری بوده و پایه های اقتصادی را شکل می داد است. با گذشت زمان و توسعه ابزارهای تولید و اهمیت یافتن آنها در این فرایند، عامل اصلی ایجاد ثروت از محصولات مصرفی به ابزارها و روش های تولید تغییر کرد و در نتیجه به تدریج کارخانجات تولید کننده ی کالاهای مصرفی به کشور های در حال توسعه منتقل و کشورهای پیشرفته، ساخت ابزارهای تولید و فروش یا اجاره آن را به عنوان روش ایجاد ثروت برگزیدند.

این تحولات در چارچوب اقتصادی صورت گرفت که در اصطلاح اقتصاد فیزیکی نامیده می شود و در این اقتصاد نیروی کار و سرمایه عوامل تولید شمرده می شوند . در دو دهه ی گذشته ، نو آوری و دانایی به محور توسعه اقتصادی کشورهای توسعه یافته تبدیل و موجب رشد اقتصادی این کشورها شده است. در این فضا نه تنها ارزش افزوده صرفاً ناشی از تولید کالاهای مصرفی نیست، بلکه ابزارهای تولید نیز اهمیت خود را از دست داده و ارزش ثانویه پیدا کرده است. به عبارت دیگر اساساً اقتصاد فیزیکی جای خود را به اقتصاد دانایی داده که در آن مهمترین عامل تولید، نه نیروی کار و سرمایه ، بلکه "دانایی" و "فناوری" است.

به منظور کمک به ایجاد مشاغل فناور و متکی بر ایده های نو، مراکز رشد محیطی مناسب را در اختیار آنها قرار می دهند. در این محیط با بهره برداری مشترک از منابع و کاهش هزینه ها و ارائه مشاوره های لازم احتمال موفقیت موسسات نوپا افزایش می یابد. امروزه مراکز رشد در بسیاری از کشورهای جهان عامل موثری در ایجاد اشتغال و تجاری سازی نتایج تحقیقات می باشند. مراکز رشد در سالهای ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ به صورت رسمی پدیدار شدند ولی فعالیت عمده مراکز رشد امروزی از اوائل دهه ۹۰ آغاز گردید. نسل اول مراکز رشد در دهه ۸۰ عموماً فضا و تجهیزات مشترک را در اختیار شرکت های پذیرش شده در مراکز قرار می دادند. در دهه ۹۰ سرویسهای آموزشی ، مشاوره ای ، تجهیزات تخصصی و سرمایه اولیه نیز به خدمات قبلی اضافه گردید .امروزه با توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، مراکز رشد بیشتر حول این محور متمرکز می باشند. از نظر سرمایه گذاری نیز می توان مراکز رشد را به دو دسته دولتی و خصوصی تقسیم بندی نمود. مراکز رشدی که عموماً با سرمایه گذاری بخش خصوصی فعال می گردند، به دلیل انتقال بیشتر شکستهای اقتصادی یا نوسانات بازار به درون مرکز رشد نا موفقترند.

امروزه چندین هزار مرکز رشد در جهان فعال می باشند. در ایران نیز طی سالهای گذشته با سرمایه گذاری دولت حدود ۱۵۰ مرکز فعالیت خود را آغاز نموده اند.

مراکز رشد در توسعه اقتصادی و علمی کشورهای جهان نقش بسزایی داشته اند. این مراکز با ایجاد اشتغال پایدار و درآمد بیشتر منجر به توسعه اقتصادی کشور می شوند. در ایران با توجه به افزایش جمعیت فارغ التحصیلان بیکار؛ اشتغال زایی و کاهش میزان بیکاری در جامعه بزرگترین دغدغه مدیران ارشد محسوب می شود و مکرراً در برنامه های بلند مدت و کوتاه مدت به این امر توجه ویژه ای شده است. از آنجایی که اقتصاد ایران، اقتصادی متکی بر نفت است ؛ با سیاست های بین المللی دچار نوسانات شدید می شود، لذا یکی از راههایی که منجر به پایداری اقتصادی کشور می شود توسعه اقتصادی مبتنی بر دانش یا به عبارتی اقتصاد دانش محور است، که به این امر در برنامه چهارم توسعه بسیار تاکید شده است.

بنابراین یکی از راههای دسترسی به اقتصاد دانش محور، شهرک های علمی و تحقیقاتی، پارک ها و مراکز رشد می باشند. در این میان مراکز رشد با پرورش و رشد شرکت های کوچک و متوسط ، گام بزرگی در ایجاد اقتصاد پایدار بر می دارند.

جهت تسریع در انجام این مهم ، مراکز رشد نقش بسزائی دارند. شرکت های فعال در زمینه امور مدیریتی و اقتصادی در مراکز رشد به دلیل برخورداری از دانش نوین به راحتی می توانند به پیاده سازی سیستم های نوین اقتصادی و مدیریتی بپردازند. بدین ترتیب مراکز رشد محیط مناسبی جهت شکل گیری واحدهایی است که می توانند اقتصاد دانش محور را توسعه بخشند. بدون شک فعالیت میان رشته ای و حمایت از ایده های نو با دیدگاه اقتصادی صحیح، به سرعت باعث ایجاد تحولات در استانها می گردد. اصولاً یکی از بزرگترین سرمایه های هر منطقه ، افراد متخصص و با تجربه ای هستند که با شرایط آن منطقه آشنایی و توانایی به کار گیری فناوری روز را در آنجا داشته باشند. راه منطقی آن است که مدیران ارشد استانها سیاست هایشان را بر اشتغالزایی متمرکز کنند که در حال حاضر یکی از راههای کم هزینه، ایجاد مرکز رشد، متناسب با شرایط استان می باشد. لازم به ذکر است، هم اکنون اغلب پروژه های استانی توسط شرکتهای غیر بومی به انجام می رسد و در این شرایط نیروی متخصص بومی منطقه یا مجبور به مهاجرت می گردد یا به مشاغل کاذب (واسطه گری) روی می آورد. مرکز رشد با پرورش ایده ها، کاهش ریسک فعالیت اقتصادی و کمک به ایجاد مشاغل دانش محور کوچک و متوسط عامل موثری در توسعه اقتصادی و به کار گیری فناوری می باشد.

از آنجا که به منظور اخذ مجوز فعالیت برای مراکز رشد، ارائه برنامه کاری ۵ ساله ضروری می باشد، لذا خواهشمند است برنامه کاری مرکز را با رعایت سرفصلهای پیوست تنظیم نموده و به دفتر برنامه ریزی امور فناوری ارسال نمائید.

آدرس سایت: <http://www.techno.msrt.ir>

معاونت پژوهش و فناوری

دفتر برنامه ریزی امور فناوری

گروه ایجاد و توسعه پارکها و مراکز رشد

S_torkaman@msrt.ir

z_maranjian@msrt.ir

f_chavoshi@msrt.ir

تلفن تماس : ۸۲۲۳۳۴۷۰

نمابر : ۸۲۲۳۳۴۷۴

سرفصلهای برنامه کاری برای ایجاد مراکز رشد

۱. مطالعات امکان سنجی :
 - مطالعه محیط پیرامونی برای درک ضرورت و منافع انجام کار
 - معرفی منطقه (توانمندیها و ظرفیتهای منطقه در جهت ایجاد مرکز رشد)
۲. تدوین برنامه راهبردی :
 - چشم انداز
 - مأموریت
 - اهداف
 - تحلیل SWOT و تدوین استراتژیهای دستیابی به اهداف
 - کلیدهای موفقیت
۳. ساختار سازمانی و نیروی انسانی :
 - مدیر مرکز رشد (به همراه رزومه)
 - کارکنان ستاد مرکز رشد
 - مشاوران
 - اعضای شورای فناوری
۴. طرح مخاطبان/ مشتریان :
 - نحوه بازاریابی و جلب مشتریان
 - فرایند درخواست و پذیرش
 - نحوه ارزیابی مشتریان
 - سیستم جذب و نگهداشت مشتریان
۵. طرح مالی :
 - وضعیت بودجه و نقدینگی
 - پیش بینی میزان بودجه برای ۵ سال آینده
 - پیش بینی میزان هزینه ها برای ۵ سال آینده
 - پیش بینی میزان درآمدها برای ۵ سال آینده
۶. طرح خدمات :
 - حمایت مالی

- ارائه مشاوره های تخصصی
 - برگزاری دوره های آموزشی
 - واگذاری فضا
 - پیش بینی ارائه خدمات تخصصی خاص
۷. نظام نظارت و ارزیابی
۸. امکانات و زیرساختها :
- فضای موجود
 - پیش بینی توسعه فضا برای ۵ سال آینده